

ZADATAK 1

I. Povežite pojam i definiciju.

a) Inokosno preduzeće	d) Neproizvodan rad	g) Amortizacija
b) Sekundarna raspodela.	e) Outputi	h) Privredno preduzeće
c) Produktivnost	f) Humani kapital	i) Podela rada

1. Rad angažovan u činjenju neproizvodnih usluga.
2. Proizvodna moć proizvođača da u jedinici vremena proizvede određenu količinu proizvoda ili obim izvršenih usluga.
3. Fizičke i umne sposobnosti ljudi, zajedno sa njihovim obrazovanjem, znanjem, veštinama, radnim navikama i drugim karakteristikama koje su bitne za obavljanje ekonomske aktivnosti.
4. Smanjivanje vrednosti osnovnih sredstava i prenošenje deo vrednosti ovih sredstava na novu upotrebnu vrednost.
5. Preduzeće gde vlasnik preduzeća samostalno obavlja privrednu delatnost u cilju sticanja profita. Ovo preduzeću pripada sektoru male privrede.
6. Raspodela poslova između pojedinca i grupe ljudi u jednoj organizaciji.
7. Organizacija koja je formirana radi obavljanje delatnosti u oblasti proizvodnje, razmene i potrošnje.
8. Vlasnici činilaca proizvodnje, rada i kapitala, ustupaju deo svojih dohodaka onim članovima društva koji nisu svojim radom i kapitalom učesnici u proizvodnom procesu.
9. Različita dobra i usluge koje su rezultat proizvodnog procesa upotrebom resursa, a koji su namenjeni potrošnji ili daljoj proizvodnji.

II. Odgovorite da li je tačno ili netačno. Obrazložite Vaš odgovor.

1. Pod javnom potrošnjom podrazumeva se formiranje finansijskih sredstava za: a) plate radnika društvenih službi i b) plaćanje materijalnih dobara i usluga društvenih službi.
2. Namenska raspodela je oblik raspodele u kome učesnici u proizvodnji učestvuju tako što se javljaju kao prvi prisvajajući vrednosti koja je stvorena u proizvodnji.
3. Javna preduzeća su preduzeća koja se bave proizvodnjom roba i usluga koje se smatraju bitnim za pomirivanje pojedinačnih ili društvenih potreba.
4. Proizvodne usluge su delatnosti kojima se ne stvaraju nova materijalna dobra, nego se troši rad za održavanja postojećih dobara.
5. Obrtna sredstva prenose deo svoje vrednosti na novu upotrebnu vrednost i ta vrednost se zove amortizacija.
6. Akcija je hartija od vrednosti na kojoj je naznačena deo kapitala akcionarskog društva koji je prilikom osnivanja tog društva određen preko nominalne vrednosti.
7. Amortizacija i materijalni troškovi proizvodnje čine prenetu vrednost, koja je rezultat minulog rada.
8. Neproizvodan rad je rad angažovan u neproizvodnim delatnostima.
9. Obrtna sredstva se zovu i osnovna sredstva.
10. Kod inokosnog preduzeća postoji ograničena odgovornost.
11. Kriza hipoprodukcije je stanje kada je potrošnja mnogo veća od proizvodnje, odnosno kada tražnja za proizvodima znatno nadmašuje proizvodnju.

III. Dopunite.

1. Sredstva za rad i predmeti rada jednim imenom zovu se _____.
2. Ukupnost čovekovih fizičkih i intelektualnih sposobnosti koje se mogu koristiti u proizvodnji dobara i usluga je _____.
3. Postoje dve vrste rabaćenja: _____
4. Osobine robe su: _____
5. Razlozi zbog kojih se proizvodnja obavlja u preduzeću su: _____
6. Dve osnovne grupe obrtnih sredstava su: _____
7. Osnovna sredstva još se zovu i : _____
8. Po teoriji radne vrednosti zbir tekućeg i minulog rada čine _____. Tekući rad stvara _____ vrednost, dok rezultat minulog rada je _____ vrednost. Tako da se vrednost proizvoda može iskazati i

formulom _____. Preneta vrednost se sastoji iz _____, dok nova vrednost se koristi za nadoknadu _____ a drugi deo kao _____.

9. Produktivnost se povećava kada (navedite dva načina):

IV. Zaokružite tačan odgovor.

1. Rezultat tekućeg rada proizvođača naziva se:
 - a) vrednost
 - b) nova vrednost
 - c) prenesena vrednost.
2. Kada se jedan proizvod može proizvesti za kraći vremenski period onda se produktivnost:
 - a) ne menja.
 - b) smanjuje.
 - c) povećava.

V. Klasifikujte resurse.

- a) Ispod se nalazi lista resursa koja se koriste u proizvodnji soka od narandže u kartonskoj ambalaži. Nacrtajte kolone za faktore proizvodnje (osnovna sredstva tj. sredstva za rad, obrtna sredstva tj. predmeti rada i radna snaga) i u svakoj koloni odredite o kom inputu je reč.

Telefoni	Računari	Narandže
Mašine za ceđenje voća	Mašine za ljušćenje voća	Putevi
Mašina za pakovanje	Menadžeri proizvodnje	Računovođe
Kalkulatori	Vozači kamiona	Prodavci
Voda	Prodavnice	Šećer
Kamioni	Fabrika	

- b) Napravite listu faktora proizvodnje koja su potrebna za proizvodnju računara.

VI. Odgovorite na pitanja.

1. Definišite likvidnost.
2. Definišite i objasnite funkcionisanje ortačkog društva.
3. Definišite i objasnite naturalnu i robnu proizvodnju.
4. Definišite i objasnite preduzetništvo.

VII. Šta Vi mislite?

1. Koje robe i usluge treba da su dostupne u privredi uprkos tome što nisu profitabilne? Koje robe i usluge bi mogle da budu profitabilne ali ne bi trebalo da su dostupne na tržištu?
2. Da li smatrate da država (Vlada) treba da više interveniše u privredi (da ima veći uticaj na kretanje u privredi)? Na koji način? Šta mislite šta bi se desilo da nema državne intervencija u privredi?

ZADATAK 2

I Dopunite.

1. Osnovni elementi akcijskog kapitala su:_____
2. Hartija od vrednosti kojom se lice obavezuje da će licu koje je uložilo novac u njenu kupovinu plaćati godišnje određenu kamatu sve do predviđenog vremena kada je akcionarsko društvo dužno da vrati glavnici je _____.
3. Preduzeća državnog sektora mogu poslovati po tri principa, i to: _____
4. Na visinu tržišne cene akcije utiču faktori: _____
5. Robe koje se koriste u proizvodnji novih upotrebnih vrednosti i koje prenose deo svoje vrednosti (koja se zove _____) na novi proizvod su _____
6. Razlozi za osnivanje državnih preduzeća su _____
7. Razlike između kamate i dividende su: _____
8. Personalni sastav svakog preduzeća čine _____
9. Vrednost akcije po kojoj se ona emituje i ispitana je na akcije, na primer 10.000 dinara, zove se _____. Ako je akcija pod uticajem ponude i tražnje prodana za 15.000 dinara, ta vrednost se zove _____, dok se razlika od 5.000 dinara zove _____.
10. Mnogi ljudi žele da budu svoje gazde u poslu. Oni žele da organizuju, rukovode, upravljaju, nadziru i usmeravaju poslove u cilju novih proizvoda, metoda, tržišta itd. Ekonomisti će reći da oni žele da budu _____
11. Tri principa poslovanja državnog sektora privrede su : _____
12. Preduzeće gde je vlasnik i menadžer jedno lice, i gde to lice odgovara celokupnom svojom imovinom za poslovanje preduzeća i koji odlučuje o poslovanju i upravlja preduzećem je _____.
13. Deo dobiti koji preduzeće isplaćuje akcionarima naziva se _____.
14. Ostvaren obim proizvodnji po jedinici rada je _____.

II Tačno/Netačno. Obrazložite Vaš odgovor.

1. Kapitalizovana dividenda je dohodak akcije koji je pretvoren u kapital.
2. Osnivačka dobit je ekonomska kategorija koja se zasniva na razlici između postojeće očekivane dobiti i očekivane kamatne stope.
3. U akcionarskom društvu odvojena je svojina na kapitalu od upravljanja kapitalom.
4. Vlasnik je za sve obaveze koje ima prema poveriocima odgovoran celokupnom svojom imovinom, a ne samo vrednošću koja se nalazi u njegovom preduzeću. Ovo je slučaj kod akcionarskog društva.
5. Srazmerna podela rada na makroekonomskom nivou podrazumeva pronalaženje optimalnog odnosa između faktora proizvodnje u svakoj fazi proizvodnog procesa i u svakom preduzeću.
6. Ortačko društvo predstavlja takvo preduzeće koje osniva jedno lice koje je vlasnik preduzeća koji obavlja privrednu delatnost u cilju sticanja profita. Vlasnik snosi celokupni rizik poslovanja preduzeća.
7. Kapitalni višak ili ažijska predstavlja razliku između više tržišne vrednosti i niže nominalne vrednosti akcije.
8. Javna preduzeća su isto što i državna preduzeća.
9. Nema razlike između obveznice i akcije.
10. Tri ključna razloga za organizovanje proizvodnje u preduzećima su: visina dividende, visina postojeće kamatne stope i odnos ponude i tražnje.

III Rešite zadatke.

Zadatak 1

Akcionarskom društvu je potreban kapital u iznosu od 100.000.000 dinara. Izdaje se 100.000 akcija, po nominalnoj vrednosti 1.000 dinara. Očekuje se da dividendna stopa bude 6%, dok je postojeća kamatna stopa 4 %. Na osnovu podataka izračunati osnivačku dobit.

Zadatak 2

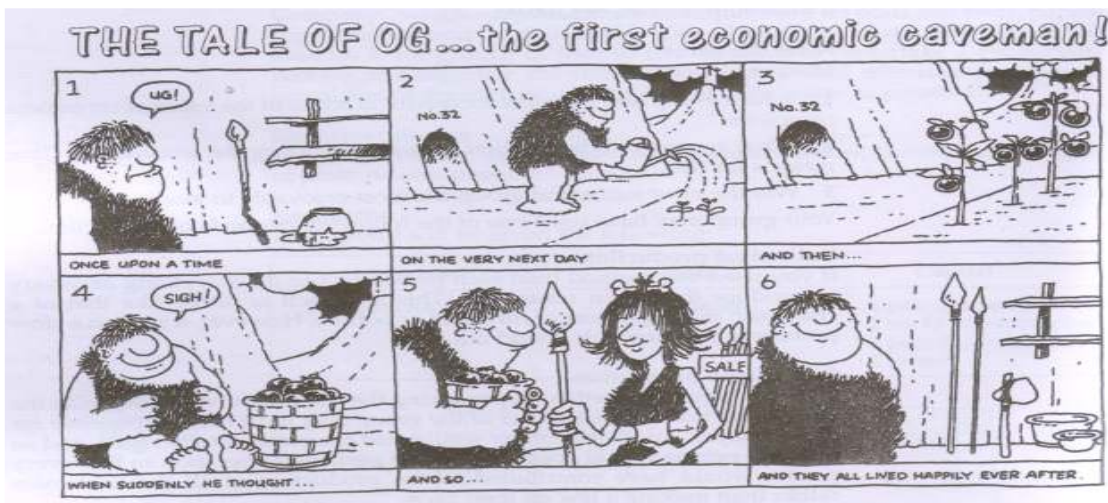
- A) Izračunajte tržišnu cenu akcije, ako je dividenda 45 dinara, a kamatna stopa 3 %.
- B) Izračunajte tržišnu cenu akcije, ako je nominalna vrednost akcije 2.000 dinara, dividendna stopa 10%, a kamatna stopa 5 %.

Zadatak 3

Pretpostavimo da imamo dva radnika A i B, koji prave iste proizvode i koje koriste istu opremu za proizvodnju tih proizvoda. U 40-časovnoj nedelji, radnik A proizvede 400 proizvoda, dok radnik B proizvede 600 proizvoda. Koji je radnik produktivniji, odnosno, kod kog radnika je produktivnost rada veća?

III Pogledajte slike i odgovorite na pitanja.

Slikama od 1 do 6 je prikazana priča. Pogledajte priču i odgovorite na postavljena pitanja.

Pitanja:

1. Objasnite uslove za prelazak sa naturalnog na robni oblik proizvodnje. Da li je to prikazano na slikama? Objasnite razlike između ova dva oblika.
2. Na kojim slikama je neposredna, a na kojim posredna društvena proizvodnja? Objasnite Vaš odgovor.
3. Da li su povrće i koplja ekonomska ili slobodna dobra? Objasnite Vaš odgovor.
4. Da li su povrće i koplja proizvodi ili roba? Obrazložite Vaš odgovor. (Nagoveštaj: Kada proizvod postaje roba, koji su to uslovi?)
5. Objasnite trampu i robni promet. Da li je neki od ovih oblika prisutan u priči?
6. Da li je izvršena podela rada? Zašto? Da li pristupa specijalizacija? Navedite prednosti i nedostatke?
7. Koja slika prikazuje tržište? Šta je ponuda, a šta tražnja?
8. Da li Og obavlja proizvodni ili neproizvodni rad?
9. Poljoprivreda je osnovno učenje koje škole? Navedite osnovne predstavnike te škole.
10. Na slici 2. je prikazan tekući i/ili minuli rad. Obrazložite svoj odgovor.

IV Odgovorite.

1. Objasnite razliku između preferencijalnih i običnih akcija.
2. Objasnite fiksni i optičajni kapital.
3. Definišite i objasnite akcionarsko društvo.